

**မြန်မာနိုင်ငံ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ
လုပ်ငန်းစဉ်များ**

စဉ်	မာတိကာ	စာမျက်နှာ
၁။	မိတ်ဆက်နိဒါန်း	
၂။	ရည်ရွယ်ချက်များ	
၃။	အပိုင်း(၁) စိုက်ပျိုးမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ	
၄။	အပိုင်း(၂) သစ်တောမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ	
၅။	အပိုင်း(၃) အခြားမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ	
၆။	ဥပဒေဆိုင်ရာအကိုးအကားများ	
၇။	တောင်သူဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းကျောင်း(GPI)	
၈။	ကျေးဇူးတင်လွှာ	

မိတ်ဆက်နိဒါန်း

မြေအသုံးချမှုဆိုသည်မှာ မြေအရင်းအမြစ်များ၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းနှင့် ခွဲဝေ နေရာချထားခြင်း ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အစိုးရတစ်ရပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် အစီအမံများကို တရားဝင်ဖော်ထုတ်ကြော်ညာချက်ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ထို့ပြင် မြေအသုံးချရာတွင် အစိုးရနှင့် မြေအရင်းအမြစ်များ၏ မူလပိုင်ရှင်ပြည်သူများအကြား မြေနှင့်သက်ဆိုင်သော အကျိုးစီးပွားနှင့် အခွင့်အာဏာခွဲဝေမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် နိုင်ငံရေးရွေးချယ်မှုနည်းလမ်းနှင့် ပုံစံများ မြေနှင့် ဆက်စပ်သည့် အရင်းအမြစ်များအသုံးပြုခွင့်များကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသားတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများဖြစ်သည့် မြေယာ၊ သစ်တောများ၊ ရေ၊ ရေလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်သည့်သဘာဝသံယာဇာတများသည် ပြည်သူများအတွက် လက်လှမ်း မီနိုင်မှု ထိရောက်မှုနှင့် ရေရှည်အသုံးချ နိုင်မှုတို့အတွက်ဖြစ်သည်။ မြေယာ၊ သစ်တော ၊ ရေ ၊ ရေလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်သည့် သဘာဝသယံဇာတများ အားလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်းသည် ကျေးလက်ဒေသရှိ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းများ တည်ဆောက်ခြင်း လူမှုရေးဆိုင်ရာပါဝင်မှုများ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အစုအဖွဲ့များ၏ ထိန်းသိမ်းရန်တွက်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်အဆက်ဆက်ကတည်းက မြေများကို အုပ်စုအလိုက်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးအစားအလိုက်ဖြစ်စေ စနစ်တကျ ခွဲခြားသတ်မှတ်လျက် စီမံခန့်ခွဲခဲ့ပါသည်။ မြေများကို အုပ်စုအလိုက် ခွဲခြားလျှင် (၁) လယ်ယာမြေစကားရပ်တွင်အကျုံးဝင်မြေ (၂) သစ်တော သစ်ပင် ဖုံးလွှမ်းမြေ (၃) အခြားမြေ(OA)ဟူ၍ ၃ မျိုးရှိပြီး အမျိုးအစားအလိုက် ခွဲခြားလျှင် ၂၂ မျိုးရှိပါသည်။ ၎င်းမြေအမျိုးအစား ၂၂ မျိုးကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးက ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ အမိန့်ညွှန်ကြားချက် ၆၇ ခုခန့်ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိသည်ကိုလည်း လေ့လာ သိရှိရပါသည်။ မြေအမျိုးအစား ၂၂ မျိုးမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (၁) လယ်မြေ
- (၂) ယာမြေ
- (၃) ကိုင်း/ကျွန်းမြေ
- (၄) ဥယျာဉ်မြေ
- (၅) ဓနိမြေ
- (၆) တောင်ယာမြေ
- (၇) ကြိုးဝိုင်း/ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော
- (၈) တောရိုင်း
- (၉) မြေရိုင်း

- (၁၀) သတ္တုတွင်းမြေ
- (၁၁) ကျွဲ၊ နွားစားကျက်မြေ
- (၁၂) မီးရထားလမ်းမြေ
- (၁၃) လမ်းမြေ
- (၁၄) ဆည်မြောင်း၊ ကန်၊ တာတမံမြေ
- (၁၅) မြစ်ချောင်းနှင့် ရေအောက်မြေ
- (၁၆) အင်းအိုင်မြေ
- (၁၇) စက်ရုံမြေ
- (၁၈) မြို့မြေအတွင်း လူနေထိုင်သည့်မြေ
- (၁၉) ရွာမြေ
- (၂၀) လေယာဉ်ပျံကွင်းမြေ
- (၂၁) သာသနာ၊ သုသာန်၊ အဆောက်အုံစသည့်မြေများ
- (၂၂) ကျန်အခြားမြေများ။

အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော မြေ ၂၂ မျိုးကို အုပ်စုအားဖြင့်ခွဲခြားမည်ဆိုပါက - အမှတ်စဉ် (၁)မှ အမှတ်(၆)အထိသည် လယ်ယာမြေစကားရပ်တွင် အကျုံးဝင်မြေ၊ အမှတ်စဉ် (၇)မှ အမှတ်(၉)အထိသည် သစ်တောသစ်ပင်ဖုံးလွှမ်းမြေ၊ အမှတ်စဉ်(၁၀)မှ အမှတ်(၂၂) အထိသည် အခြားမြေ(OA)ဟူ၍ ခွဲခြားရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒတွင်မူ အောက်ပါ ယေဘုယျမြေအမျိုးအစားအုပ်စုများကို အခြေခံ၍ မြေအမျိုးအစားနှင့် မြေအတန်းအစားများကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါသည် -

- (က) စိုက်ပျိုးမြေ (အခြေခံအားဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ရည်ရွယ်ချက်အားလုံး အတွက် လက်ရှိအသုံးပြုနေသည်ဖြစ်စေ၊ အနားပေးထားသည်ဖြစ်စေ၊ ရာသီသီးနှံ သို့မဟုတ် ရာသီသီးနှံနှင့် စက်မှုကုန်ကြမ်းသီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မြေအခြေခံရေလုပ်ငန်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးထုတ်လုပ်မှု အထောက်အကူပြုခြင်းစသည့် မြေအသုံးပြုမှုအားလုံး ပါဝင်သည်)၊
- (ခ) သစ်တောမြေ (နိုင်ငံအတွင်း အမြဲတမ်းသစ်တောနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်မည့် မြေဧရိယာအားလုံးကို ထည့်သွင်းရန် ရည်ရွယ်သည်)၊
- (ဂ) အခြားမြေ (မြို့မြေ၊ ရွာမြေ၊ သာသနာမြေ၊ အများပိုင်မြေ စသည်တို့အပြင် စိုက်ပျိုးမြေနှင့် သစ်တောမြေအဖြစ် သတ်မှတ်အသုံးပြုခြင်းမရှိသေးသည့် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်း၊ တောရိုင်းမြေတို့ ပါဝင်သည်)။

ဤစာအုပ်တွင် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒပါ မြေအမျိုးအစား ၃ မျိုးကို အခြေခံ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်း ခွဲခြားကာ ဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် အဓိကဖော်ပြထားသော အပိုင်း သုံးပိုင်းမှာ -

- အပိုင်း(၁)** စိုက်ပျိုးမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
- အပိုင်း(၂)** သစ်တောမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
- အပိုင်း(၃)** အခြားမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုစာအုပ်သည် ဥပဒေလက်လှမ်းမီရေးအတွက် အခြေခံလေ့ကားထစ်သဖွယ် ရေးသားပြုစု ထားခြင်းဖြစ်ရာ ဥပဒေအကိုးအကားတစ်ခုအဖြစ် ရေးသားပြုစုထားသော စာအုပ်မဟုတ်ပါ။ ထို့ပြင် စာအုပ်ပြုစုရေးသားသူအများစုမှာ ဥပဒေပညာရှင်များ မဟုတ်သောကြောင့် လိုအပ်ချက်များ၊ အားနည်းချက်များ ပါဝင်နေမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လိုအပ်ချက်များ၊ အားနည်းချက်များ တွေ့ရှိပါက နားလည်ပေးကြပါရန်နှင့် အကြံပြုချက်များရှိပါကလည်း သက်ဆိုင်သူများသို့ အကြံပြုနိုင်ပါကြောင်း အသိပေးအပ်ပါသည်။

စာအုပ်ရေးသားပြုစုကြသူများ
စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၂၁

ရည်ရွယ်ချက်များ

- ၁။ တောင်သူလယ်သမားပြည်သူများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေအမျိုးအစား အမျိုးမျိုးကို လျှောက်ထားရာတွင် စနစ်တကျလျှောက်ထားနည်း လျှောက်ထားပုံ အဆင့်ဆင့်တို့ကို လွယ်ကူစွာသိရှိနားလည်စေရန်။ ခေတ်ကာလနှင့်လျော်ညီသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်း အလွယ်တကူသိရှိနားလည်စေရန်။
- ၂။ တောင်သူလယ်သမားပြည်သူများအနေဖြင့် မြေအမျိုးအစား အမျိုးမျိုးကို လျှောက်ထား ရာတွင်မိမိတို့၏ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အရေးများပါသာမက ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်အချက်များ ကိုလည်း တစ်စုတစ်စည်းတည်းလေ့လာနိုင်ရန်။
- ၃။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များ လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် သက်ဆိုင်ရာဌာနအသီးသီးမှ စိစစ် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို သိရှိနိုင်စေရန်။

အပိုင်း(၁)

စိုက်ပျိုးမြေအသုံးချခွင့်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ

လယ်ယာမြေဆိုသည်မှာ လယ်မြေ၊ ယာမြေ၊ ကိုင်းကျွန်းမြေ၊ တောင်ယာမြေ၊ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးသောမြေ၊ ဓနိမြေ၊ ဥယျာဉ်မြေဟုသော်လည်းကောင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ပန်းမန်စိုက်ပျိုး သည့်ခြံမြေဟုသော်လည်းကောင်း၊ မြေနုကျွန်းမြေဟုသော်လည်းကောင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေဟုသော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်သည့်မြေများကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် မြို့နယ်နိမိတ်၊ ကျေးရွာနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ လူနေအိမ်ရာများ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ပရဝဏ်များ၊ အများပိုင်ဆိုင်၍ စိုက်ပျိုးရေးအတွက်အသုံးမပြုသောမြေများ မပါဝင်။

လယ်မြေ ဆိုသည်မှာ သဘာဝအရသော်လည်းကောင်း၊ လူတို့ဖန်တီးသော နည်းလမ်းအရသော်လည်းကောင်း စိုက်ပျိုးရေးရယူပြီး ရေထိန်းသိမ်းနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ထားသည့် စပါးသီးနှံအဓိက စိုက်ပျိုးသော မြေကိုဆိုသည်။

မြေနုကျွန်းမြေ ဆိုသည်မှာ ရေအောက်သို့နစ်မြုပ်လေ့ရှိပြီး ရေကြောင်းအနေအထားအရ တည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်း၊ မြေသားနှင့် ပုံသဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲတတ်သည့် ခိုင်မြဲမှုမရှိသောမြေကို ဆိုသည်။

ကိုင်းကျွန်းမြေ ဆိုသည်မှာ ရေအောက်သို့နစ်မြုပ်လေ့ရှိပြီး ရေကြောင်းအနေအထားအရ တည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်း၊ မြေသားနှင့် ပုံသဏ္ဍာန် မပြောင်းလဲသည့် ခိုင်မြဲမှုရှိသော မြေကိုဆိုသည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ ဆိုသည်မှာ တောင်ကုန်း၊ တောင်စောင်းနှင့် ကုန်းမြင့်ဒေသများတွင် သစ်ပင်ချုံနွယ်များကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း၍ တစ်နေရာတည်းတွင် အမြဲတမ်းအတည်တကျ စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိဘဲ အလှည့်ကျ မြေအနားပေးစနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးသောမြေကို ဆိုသည်။

လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်၍လယ်ယာမြေကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မြှင့်တင်ရေးအလို့ငှာ လယ်ယာမြေဥပဒေ၊ လယ်ယာမြေဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများနှင့်အညီ လက်ဝယ်ထားရှိ၍ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်အသုံးချခွင့်ပြုခြင်းကိုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် မြေပေါ်မြေအောက်ရှိ ကျောက်မျက်၊ သတ္တု၊ ရေနံနှင့်ဓါတ်ငွေ့စသည့် သဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ယူအသုံးချခွင့် မပါဝင်။

တောင်သူလယ်သမားဆိုသည်မှာ အောက်ဖော်ပြပါ တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ကိုက်ညီသူကို ဆိုသည်-

- (၁) မြေကိုအသုံးပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းကိုအသုံးပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ယင်းနှစ်ရပ်လုံးကို မိမိ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် မိမိကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင် အစဉ်တစိုက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သူ၊
- (၂) ဆိုင်ရာနှစ်တွင် မြေကိုအသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကိုတွဲဖက်၍ လုပ်ကိုင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ချိန် တစ်လျှောက်လုံး ကိုယ်တိုင်ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်သူ၊
- (၃) မြေကိုအသုံးပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းကိုအသုံးပြု၍သော်လည်းကောင်း ရာသီသီးနှံ၊ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံ၊ နှစ်ရှည်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို စီးပွားဖြစ် လုပ်ကိုင်ရန်အလို့ငှာ အရင်းအနှီး မတည်စိုက်ထုတ်၍ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ချိန် တစ်လျှောက်လုံး ကိုယ်တိုင် လုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်စီမံ လုပ်ကိုင်သူ၊
- (၄) မြေကို အသုံးပြု၍ သော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းကို အသုံးပြု၍ သော်လည်းကောင်း စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူ၊
- (၅) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ယင်းတို့နှင့် ဆက်နွယ်လျက်ရှိသော ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းအလို့ငှာ မြေကို အသုံးပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းကို အသုံးပြု၍ သော်လည်းကောင်း ပျိုးပင်၊ မျိုးစေ့၊ မျိုးနှင့်သားပေါက်များ ကိုယ်တိုင်ထုတ်လုပ် ရောင်းချသူ။

လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုကြောင်း လယ်ယာမြေ ဥပဒေအရထုတ်ပေးသည့် ခွင့်ပြုလက်မှတ်ကို ဆိုသည်။

(က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ-၇) လျှောက်ထားခြင်း (ပုံစံ-၇ ငါးမျိုး)

(၁) လက်ရှိအသုံးပြုခွင့်ရထားသောလယ်ယာမြေအတွက်ပုံစံ-၇လျှောက်ထားခြင်း

လျှောက်ထားနိုင်သည့်မြေအမျိုးအစားများ

လယ်မြေ၊ ယာမြေ၊ ကိုင်းကျွန်းမြေ၊ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးသောမြေ၊ ဓနိမြေ၊ ဥယျာဉ်မြေနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် ပန်းမန်စိုက်ပျိုးသောမြေဖြစ်သည်။

လျှောက်ထားနိုင်သည့်လူပုဂ္ဂိုလ် / အဖွဲ့အစည်း

လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါက -

- တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု (သို့) အိမ်ထောင်သားစုဝင်၊

- အိမ်ထောင်သားစုအကြီးအကဲ (သို့)ထိုအိမ်ထောင်သားစုတွင်ပါဝင်သူတစ်ဦး(သို့) အုပ်ထိန်းသူသည်ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းအတည်မပြုမီတည်ဆဲလယ်ယာမြေဥပဒေများနှင့် အညီတရားဝင်လက်ရှိလက်ငုတ်လုပ်ကိုင်နေသူ
- ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် ဤဥပဒေနှင့်ဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီဖြစ်စေတရားဝင်အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ
- အသက်၁၈နှင့်ပြည့်ပြီးသူ
- နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား(သို့)နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူ။

အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါက -

- လယ်ယာမြေအသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသောအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရ မဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း၊ ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့ဖြစ်ရမည်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားပုံ

(၁) လယ်ယာမြေကိုလက်ရှိအသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသော အဖွဲ့အစည်းသည်မိမိအသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသော လယ်ယာမြေအတွက် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် **လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာ (ပုံစံ ၁)**ကို သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးတွင် အခမဲ့ရယူ၍ ပြည့်စုံစွာဖြည့်စွက် ပြီး ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှ တစ်ဆင့်မြို့နယ် ဦးစီးဌာနရုံး သို့ လျှောက်ထားရမည်။

(၂) ရပ်ကွက်သို့မဟုတ်ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်နည်းဥပဒေ ၃ သို့မဟုတ် ၄ အရ လျှောက်ထားသောလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းမြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့စိစစ်ထောက်ခံချက်ဖြင့်ပေးပို့ရမည်။

(၃) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

- (က) လက်ခံရရှိသည့်လျှောက်လွှာကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လုပ်ငန်းစာတွဲဖွင့်လှစ်၍ ယင်းလျှောက်လွှာ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်ထား ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်လိုသူရှိပါက ခိုင်လုံသောအထောက်အထားတင်ပြ၍ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်းကို ကန့်ကွက်နိုင်ရန် ထုတ်ဆင့်သည့် ကြော်ငြာစာ (ပုံစံ ၂) ဖြင့်ကြေညာရမည်။
- (ခ) **ကန့်ကွက်နိုင်ရန်ထုတ်ဆင့်သည့်ကြေငြာစာ (ပုံစံ ၂)**ကို မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးနှင့် လယ်ယာမြေ တည်ရှိရာရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးများတွင် ကပ်ထားရမည်။

(ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ(က) အရ ကြေညာရာတွင်ယင်းသို့ ကြေညာသည့်နေ့မှရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြရမည်။

(၄) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာလက်ခံရရှိသည့်အခါကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ကြေညာထားသည့်ကာလအတွင်းအောက်ပါတို့ကိုဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) လျှောက်လွှာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကို **လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာမှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၃)** တွင်ရေးသွင်းခြင်း၊

(ခ) အောက်ပါအချက်များကိုစိစစ်၍ **လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်စစ်ဆေးချက်(ပုံစံ ၄)** တွင် ဖြည့်စွက်ခြင်း-

- (၁) လျှောက်ထားသူသည် အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ ဟုတ် မဟုတ်၊
- (၂) လျှောက်ထားသူသည်နိုင်ငံသားဟုတ် မဟုတ်၊
- (၃) **လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၆** ပါ အချက်များနှင့်ညီညွတ်ခြင်း ရှိ မရှိ၊
- (၄) လျှောက်ထားသူသည် လယ်ယာမြေဥပဒေ အာဏာမတည်မီ လယ်ယာမြေနှင့်သက်ဆိုင်သော တည် ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ တရားဝင်လက်ရှိ လက်ငုတ်လုပ်ကိုင်နေသူဖြစ်ပါက ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ စိစစ်ထောက်ခံချက်ပါ မပါ၊
- (၅) လျှောက်လွှာတွင်ဖော်ပြထားသော ကွင်းအမှတ်၊ ဦးပိုင်အမှတ်၊ ဧရိယာနှင့် မြေအမျိုးအစားတို့သည် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံး၏ စာရင်းမြေပုံနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ မရှိ၊

(ဂ) အထက် (ခ)ပါ အချက်များ ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရလျှင်မြေပြင်တွင် အမှန်တည်ရှိသည့် အချက်များကိုလျှောက်ထားသူ၊ နယ်နိမိတ်ဆက်စပ်နေသည့် တောင်သူလယ်သမားများ၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့နှင့်အတူ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးတိုင်းတာ၍ အတည်ပြုခြင်း။

(၅) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က တင်ပြသည့် တစ်ဦးထက်ပိုသူတို့က လယ်ယာမြေလုပ်ကွက်တစ်ခုအတွက် လျှောက်ထားသော လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ကြော်ငြာခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံး ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် အောက်ပါအချက်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) လျှောက်လွှာနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်များကို **လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာမှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၃)** တွင်ရေးသွင်းခြင်း၊

(ခ) ပုံစံ-၄ မဖြည့်သွင်းမီ စိစစ်ရမည့် အချက်များအပြင် အောက်ပါအချက်များကို စိစစ်ခြင်း -

- (၁) လျှောက်ထားသည့် လယ်ယာမြေကို အသုံးပြုခွင့်ရရှိထားခြင်း အထောက်အထား ခိုင်လုံမှုရှိ မရှိ၊

- (၂) လျှောက်ထားသည့်လယ်ယာမြေကို ယခင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးခြင်းရှိ မရှိ၊ လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသော်လည်း လက်ငုတ်ပြတ်တောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါက ယင်းသို့ လက်ငုတ်ပြတ်တောက်ခဲ့ခြင်းအတွက် လုံလောက်သောအကြောင်းပြချက်ရှိ မရှိ၊
- (၃) သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုတွင် ထားရှိသော ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အတွင်းတောင်သူလယ်သမားတစ်ဦးချင်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရ လယ်ယာမြေဧရိယာ ဖော်ပြသောစာရင်းတွင် ပါဝင်ခြင်းရှိ မရှိ။
- (၄) အမှန်တကယ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူ မဟုတ်ဘဲမမှန်မကန် လိမ်လည်လျှောက်ထားခြင်းရှိ မရှိ။
- (ဂ) အမှန်တကယ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူမဟုတ်ဘဲ မမှန်မကန်လိမ်လည်စာရင်းသွင်းလျှောက်ထားသူဖြစ်ပါက တည်ဆဲဥပဒေအရအရေးယူဆောင်ရွက်ရမည်။
- (၆) (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ကြေညာချက်အရ ကန့်ကွက်ချက်တစ်စုံတစ်ရာရရှိလျှင် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် ယင်းကန့်ကွက်ချက် လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ **သာမန်အားဖြင့် (၇)ရက်တွင်း** သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ယင်းကန့်ကွက်ချက်အပါအဝင် သက်ဆိုင်သည့် စာတမ်းအမှတ်အသားများကို ပေးပို့၍စုံစမ်းစစ်ဆေးတင်ပြစေရန် အကြောင်းကြားရမည်။
- (ခ) အကြောင်းကြားစာကိုရရှိသည့်အခါ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံး၏ အကြောင်းကြားစာရရှိသည့်နေ့မှ **သာမန်အားဖြင့် (၇) ရက်(ခုနစ်ရက်)**အတွင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်ကို မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ တင်ပြရမည်။
- (၇) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် ၎င်းတင်ပြချက်ကိုလက်ခံရရှိသည့်အခါ ယင်းတင်ပြချက် လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- (၈) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် တင်ပြလာသည့်လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို လက်ခံရရှိသည့်အခါစစ်စစ်၍ ယင်းစာတွဲလက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ **သာမန်အားဖြင့် (၇) ရက် (ခုနစ်ရက်)** အတွင်း သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- (၉) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် တင်ပြသည့်လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ထပ်ဆင့်စစ်စစ်၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်ထား ချက်ကို ခွင့်ပြုကြောင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးမြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ အကြောင်းကြားခြင်းကို ယင်းလုပ်ငန်းစာတွဲ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (၁၀) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

- (က) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုကြောင်း အကြောင်းကြားချက်အရ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင် ခွင့်ရရှိသူကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ရန် ဦးစီးဌာနရငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးသွင်း စေ၍ **လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၅)** တွင်မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။
- (ခ) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အကြောင်းကြားချက်အရ ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသူကို လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ငြင်းပယ်ခံရသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၆) တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- (၁၁) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အကြောင်း ကြားချက် နှင့်အညီ-
 - (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအား **လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ-၇)** ထုတ်ပေးရမည်။
 - (ခ) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသူထံ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင် ခွင့်ရရှိရန်လျှောက်ထားချက်ကို **ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်း ကြားစာ (ပုံစံ ၈)** ပေးပို့ရမည်။

ကြာချိန်

- ၁၃၄ ရက် (ကန့်ကွက်သူမရှိပါက) ၅ လခန့်။
- ၁၄၁ ရက် (ကန့်ကွက်သူရှိပါက)။

ကုန်ကျစရိတ်

- ဦးပိုင်တစ်ခုလျှင် မှတ်ပုံတင်ကြေး ၅၀၀ ကျပ်သာ ပေးဆောင်ရပါသည်။

လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်(ပုံစံ ၇)ရရှိသူများ လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းချက်များ

- ၁။ လယ်ယာမြေဥပဒေတွင် ပြဌာန်းထားသည့်အတိုင်း လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ရမည်။
- ၂။ လယ်ယာမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ စည်းကြပ်သော မြေခွန်နှင့်အခြား အခွန်အခများကို ပေးဆောင်ရမည်။
- ၃။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ဌားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်းနှင့် ပေးကမ်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သည့်အခါ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က သတ်မှတ်သည့် လယ်ယာမြေတန်းဖိုးနှင့်အညီ တည်ဆဲဥပဒေအရ သတ်မှတ်သော တံဆိပ်

ခေါင်းခွန်နှင့် ဦးစီးဌာနက သတ်မှတ်သည့် စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ခ တို့ကိုပေးဆောင်၍ သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။

- ၄။ တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ အမွေဆက်ခံခြင်းဖြင့် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုရရှိသည့်အခါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။
- ၅။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အရင်းအနှီးအတွက်သာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပေါင်နှံခွင့်ရှိပြီး အစိုးရဘဏ်(သို့)အစိုးရကအသိအမှတ်ပြုသော ဘဏ်တွင်သာပေါင်နှံ ရမည်။
- ၆။ လယ်ယာမြေကိုခွင့်ပြုမိန့်မရရှိဘဲ အခြားနည်းသုံးစွဲခြင်းမပြုရ။
- ၇။ လယ်ယာမြေကို ရာသီသီးနှံအမျိုးအစားမှ အခြားသီးနှံအမျိုးအစားသို့ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းမပြုရ။
- ၈။ ခိုင်လုံသောအကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ လယ်ယာမြေကို လှုပ်ထားခြင်းမပြုရ။ သို့ရာတွင် လယ်ယာမြေကို လှုပ်ထားရန် အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာပေါ်ပေါက်ပါက မြေတည်ရှိရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။ ယင်းသို့ လှုပ်ထားခြင်းသည်လည်း ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာမြေမှအပ နှစ်နှစ်ဆက်တိုက်ထက် မပိုစေရ။
- ၉။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် မရမီကာလအတွင်း သို့မဟုတ် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွားမှု ဖြစ်ပေါ်နေသော ကာလအတွင်း လယ်ယာမြေကို ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပေးကမ်းခြင်းမပြုရ။
- ၁၀။ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်မရမီကာလအတွင်း (သို့) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် စပ်လျဉ်း၍ အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပေါ်နေသောကာလအတွင်း လယ်ယာမြေကို ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း (သို့) ပေးကမ်းခြင်းမပြုရ။
- ၁၁။ လယ်ယာမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်သူ မည်သူမဆို သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်က ဥပဒေနှင့်အညီ ချမှတ်ထားသောအမိန့်ကို လိုက်နာရမည်။
- ၁၂။ မည်သူမဆို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ မည်သည့်နိုင်ငံခြားသား(သို့) နိုင်ငံခြားသားပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းကိုမျှ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း (သို့) ပေးကမ်းခြင်းမပြုရ။

(၂) ပြန်လည်သိမ်းယူသော/အသစ်ဖော်ထုတ်သောလယ်ယာမြေအတွက်ပုံစံ(၇)လျှောက်ထားခြင်း

လျှောက်ထားနိုင်သည့် မြေအမျိုးအစားများ

- (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြန်လည်သိမ်းယူသော လယ်ယာမြေ၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်က အခါ အားလျော်စွာဖော်ထုတ်သော လယ်ယာမြေများ။

လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားပုံ

(၁) ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လယ်ယာမြေဥပဒေအာဏာတည်ပြီးနောက် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြန်လည်သိမ်းယူသော လယ်ယာမြေ နှင့်နိုင်ငံတော်က အခါအားလျော်စွာအသစ်ဖော်ထုတ်သော လယ်ယာမြေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိလိုသူက လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် လျှောက်ထားနိုင်ကြောင်း အများပြည်သူ သိရှိရန်ကြေညာရမည်။

(၂) ထိုကဲ့သို့ ကြေညာသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ပြန်လည်သိမ်းယူ သော လယ်ယာမြေနှင့် နိုင်ငံတော်ကအခါအားလျော်စွာ ဖော်ထုတ်သောလယ်ယာမြေများတွင် လယ်ယာ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိလိုသူသည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာ (ပုံစံ-၁) ကိုသက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးတွင်အခမဲ့ရယူ၍ ပြည့်စုံစွာဖြည့်စွက်ပြီး မြို့နယ် ဦးစီးဌာနရုံး သို့ လျှောက်ထားရမည်။

(၃) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လျှောက်ထားချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအချက်များကိုစိစစ်ရမည်-

(က) လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါက-

- (၁) လျှောက်ထားသူသည်အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) လျှောက်ထားသူသည် နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊
- (၃) လယ်ယာမြေကိုအသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူဖြစ်ခြင်း၊
- (၄) အကြောင်းထူးမရှိလျှင် သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုတွင် အခြေချနေထိုင်သူဖြစ် ခြင်း၊
- (၅) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်က သတ်မှတ်ထားသောစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့် အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်သူဖြစ်ခြင်း။

(ခ) အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါက-

- (၁) လယ်ယာမြေတွင်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အမှန်တကယ်လုပ်ကိုင်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အမှန်တကယ်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်အခြေအနေရှိခြင်း၊

- (၂) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အခြေအနေရှိခြင်း၊
- (၃) လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်က သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ခြင်း။

(၄) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် ၎င်းစိစစ်တွေ့ရှိချက်များကို လျှောက်ထားချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ သာမန်အားဖြင့် (၇)ရက် (ခုနစ်ရက်) အတွင်း သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

(၅) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် တင်ပြချက်ကို ထပ်မံစိစစ်ပြီး ယင်း တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ သာမန်အားဖြင့်(၇) ရက်(ခုနစ်ရက်)အတွင်း အောက်ပါဦးစားပေး အစီအစဉ်အတိုင်း သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်-

(က) လူပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါက-

- (၁) လယ်မဲ့ယာမဲ့ဖြစ်ပြီး အရင်းအနှီးချို့တဲ့သည့်လယ်ယာလုပ်သားဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသော်လည်း လယ်ယာမြေချို့တဲ့သူဖြစ်ခြင်း၊
- (၃) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေပြီး တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ရန်လယ်ယာမြေ လိုအပ်နေသူဖြစ်ခြင်း။

(ခ) အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါက-

- (၁) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊
- (၂) ခေတ်မီစက်မှုလယ်ယာစနစ်ဖြင့်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- (၃) လယ်ယာမြေတွင်အမှန်တကယ် စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်အခြေအနေရှိပြီး ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ခြင်း။

(၆) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က စိစစ်တင်ပြသည့် လယ် ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လုပ်ငန်းစာတွဲကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ထပ်ဆင့်စိစစ်၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုကြောင်းသို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ကြောင်းဆုံးဖြတ်ပြီး မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ အကြောင်းကြားခြင်းကို ယင်းလုပ်ငန်းစာတွဲ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၇) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

- (က) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုကြောင်းအကြောင်းကြားချက်အရ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ရန် ဦးစီးဌာနရငွေစာရင်းသို့

မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးသွင်း စေ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၅) တွင်မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

(ခ) ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အကြောင်းကြားချက်အရ ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသူကို လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် ငြင်းပယ်ခံရသူများမှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၆) တွင်မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ်လယ် ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

(ဂ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အကြောင်းကြားချက် နှင့်အညီ-

(က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအား လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ ၇) ထုတ်ပေး ရမည်။

(ခ) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသူထံ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာ (ပုံစံ ၈) ပေးပို့ရမည်။

ကြာချိန်

- ရက်ပေါင်း ၃၀ ခန့်။

(၃) လွှဲပြောင်းလက်ခံသော လယ်ယာမြေအတွက် ပုံစံ (၇) လျှောက်ထားခြင်း

လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားပုံ

(၁) (က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ရောင်းချခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပေးကမ်းခြင်းဖြင့် လွှဲပြောင်းလျှင်လွှဲပြောင်းပေးသူနှင့် လွှဲပြောင်းလက်ခံသူတို့သည် လယ်ယာမြေတည်ရှိသည့် သက်ဆိုင်ရာရပ် ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ရှေ့မှောက်တွင် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ထမ်းဆောင် ၍စာချုပ်ချုပ်ဆိုရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ(က) အရ ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်ကို စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း (၁၂၀) အတွင်း သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။

(၂) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုရောင်းချခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်းသို့မဟုတ် ပေးကမ်းခြင်းဖြင့်လက်ခံရရှိသူ သည်-

(က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအမည် ပြောင်းလဲပေးရေးအတွက် လျှောက်လွှာကိုလယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအမည် ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်လွှာ(ပုံစံ ၉) ပါအတိုင်း ရေးသားဖော်ပြ၍ မြို့နယ်ဦးစီး ဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

(ခ) ထိုသို့ လျှောက်ထားရာတွင် မူလလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် မှုရင်းနှင့် မှတ်ပုံတင် စာချုပ်တို့ကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။

(၃) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လျှောက်ထားချက်အတွက် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး ယင်းလျှောက်ထားချက် လက်ခံရရှိသည့် နေ့မှ သာမန်အားဖြင့် (၇) ရက် (ခုနစ်ရက်)အတွင်း လုပ်ငန်းစာတွဲကို သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

(၄) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် နည်းဥပဒေ ၂၆ အရ တင်ပြသည့် လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို လက်ခံရရှိသည့်အခါစိစစ်၍ ယင်းစာတွဲလက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်းလယ် ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူအမည်ကို ပြောင်းလဲခွင့်ပြုကြောင်း မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ အကြောင်းကြားရ မည်။

(၅)(က) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲခွင့်ပြုကြောင်း အကြောင်းကြားစာရရှိပြီး (၁၅) ရက်အတွင်း ယင်းအမည်ပြောင်းလဲခွင့် ရရှိသူကို ဦးစီးဌာနရေငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၅)တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီးနောက် သာမန်အားဖြင့်(၇) ရက် (ခုနစ်ရက်)အတွင်း လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ(က) အရ တင်ပြချက်ကိုလက်ခံရရှိသည့်အခါ မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့ သည် လျှောက်ထားသူအား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ ၇)ကို ထုတ်ပေးရမည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်း ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

ကြာချိန်

- ရက်ပေါင်း (၃၀) ခန့်။

(၄) အမွေဆက်ခံသောလယ်ယာမြေအတွက်ပုံစံ-၇ လျှောက်ထားခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

လျှောက်ထားနိုင်သည့်မြေအမျိုးအစား

- အမွေဆက်ခံသောလယ်ယာမြေ။

လျှောက်ထားနိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်/ အဖွဲ့အစည်း

- လယ်ယာမြေကို အမွေဆက်ခံခွင့်ရှိသူ။

လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားပုံ

(က) လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အမွေဆက်ခံသူသည် အမွေဆက်ခံခွင့်ရှိကြောင်း အထောက်အထားနှင့်အတူ မူလလယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု လက်မှတ်မူရင်းပူးတွဲ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ **အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထားခြင်း(ပုံစံ ၉)** ဖြင့်မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

(ခ) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

- နည်းဥပဒေ ၂၉ အရ လျှောက်ထားသောလျှောက်လွှာကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်၍ ယင်းလျှောက်လွှာ လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်း သက်ဆိုင်ရာလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင် ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန်လျှောက်ထားချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်လိုသူရှိက ခိုင်လုံသော အထောက်အထားတင်ပြ၍ ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်းကို ကန့်ကွက်နိုင်ရန်ထုတ်ဆင့်သည့် ကြော်ငြာစာ (ပုံစံ ၂-က) ဖြင့်ကြေညာရမည်။
- **ကန့်ကွက်နိုင်ရန် ထုတ်ဆင့်သည့်ကြော်ငြာစာ(ပုံစံ ၂-က)** ကိုမြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးနှင့် လယ်ယာမြေ တည်ရှိရာ ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးများတွင် ကပ်ထားရမည်။
- ထိုသို့ကြေညာရာတွင်ယင်းသို့ကြေညာသည့်နေ့မှရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြရမည်။

(ဂ) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထား ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ -

ကန့်ကွက်ချက်တစ်စုံတစ်ရာရရှိလျှင်-

- (၁) ခိုင်လုံသောအထောက်အထားဖြင့် ကန့်ကွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက လယ်ယာမြေလုပ် ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထားချက်ကို ငြင်းပယ်သင့်ကြောင်း သဘောထား မှတ်ချက်ဖြင့်လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- (၂) ခိုင်လုံသောအထောက်အထားဖြင့် ကန့်ကွက်ခြင်းမဟုတ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန်လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း သဘောထားမှတ် ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

ကန့်ကွက်ချက်တစ်စုံတစ်ရာမရရှိလျှင် -

လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲပေးရန် လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုသင့်ကြောင်း သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့်လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

(ဃ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ၎င်းတင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ အမည်ပြောင်းလဲခွင့်ပြုကြောင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ကြောင်းကိုမြို့နယ်ဦးစီးဌာန ရုံးသို့ လုပ်ငန်းစာတွဲလက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်းအကြောင်းကြားရမည်။

(င) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ၏ အမည်ပြောင်းလဲခွင့်ရရှိရန် လျှောက် ထားချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ -

- ခွင့်ပြုကြောင်း အကြောင်းကြားသည့်စာ ရရှိပါက ယင်းစာရရှိပြီး (၁၅) ရက်အတွင်း လျှောက်ထား သူကိုဦးစီးဌာနရေငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၅) တွင်မှတ်တမ်းတင်ပြီးနောက်သာမန်အားဖြင့် (၇) ရက် (ခုနစ်ရက်) အတွင်း လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်းကြားသည့်စာရရှိပါက လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထား ချက်ကို ငြင်းပယ်ခံရသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၆) တွင်မှတ်တမ်းတင်ပြီးနောက် သာမန်အားဖြင့် (၇)ရက် (ခုနစ်ရက်) အတွင်းလုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

(စ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည်-

- လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၅) တွင် ရေးသားခဲ့သည့် လျှောက်ထား သူအား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ ၇) ထုတ်ပေးရမည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက် ပြီးစီးကြောင်း ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိရန် လျှောက်ထား ချက်ကို ငြင်းပယ်ခံရသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၆) တွင် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော လျှောက်ထားသူထံ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာ (ပုံစံ ၈) ဖြင့်အကြောင်းကြားရမည်။ ယင်း သို့ဆောင်ရွက် ပြီးစီးကြောင်း ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။
- လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ငြင်းပယ်ကြောင်း အကြောင်းကြားခြင်းတို့ကို မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးက တင်ပြချက်လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅)ရက်အတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

ကြာချိန်

- ရက်ပေါင်း (၃၀)ခန့်။

(၅) မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းမှ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်သော လယ်ယာမြေအတွက် ပုံစံ-၇ လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

လျှောက်ထားနိုင်သည့်မြေအမျိုးအစား

- မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းမှ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်သော လယ်ယာမြေ။

လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားပုံ

အဆင့်(၁) မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီထံမှ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်း လုပ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ်အသုံးပြုခွင့် ရရှိထားသူသည် မိမိ လုပ်ကိုင်သော သို့မဟုတ် အသုံးပြုသော မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်း ဧရိယာအားလုံးကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ဖော်ထုတ်စိုက်ပျိုးပြီးနောက် စိုက်ပျိုးသီးနှံအမျိုး အစားအလိုက် ဖော်ထုတ်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ပြီးစီးမှု တည်ငြိမ်သည့် အခြေအနေဖော်ပြသော ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းနှင့်အတူ ခိုင်လုံသောအထောက်အထား ပူးတွဲ၍ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းကို လယ်ယာမြေ အဖြစ်ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်လွှာ(ပုံစံ ၁၀) ဖြင့် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သို့လျှောက်ထားနိုင်သည်။

အဆင့်(၂) ထိုသို့ လျှောက်ထားရာတွင်လယ်ယာမြေ အဖြစ်ပြောင်းလဲသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် ယင်းနည်းဥပဒေပါသတ်မှတ်ချက်များ ပြည့်စုံပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြချက်နှင့်အတူ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ်တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုအဖွဲ့၏ စိစစ် ထောက်ခံချက်ကိုပူးတွဲတင်ပြရမည်။

အဆင့်(၃) ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများလုပ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူ၏ လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲ သတ်မှတ် နိုင်ရေးအတွက် တင်ပြလျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီးခွင့်ပြုကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ အကြောင်းကြားရမည်။

အဆင့်(၄) နေပြည်တော်ကောင်စီသို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် အကြောင်းကြားချက်ကို ရရှိသည့်အခါ ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တို့မှ တစ်ဆင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ ဆက်လက်အကြောင်းကြားရမည်။

အဆင့်(၅) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည်-

(က) အကြောင်းကြားစာ ရရှိသည့်အခါ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်ရမည်။

(ခ) လုပ်ငန်းစာတွဲဖွင့်လှစ်ပြီးနောက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းမှ လယ်ယာ မြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်ထား သူကို ဦးစီးဌာနရငွေစာရင်းသို့မှတ်ပုံတင်ကြေး ပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၅) တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြ ရမည်။

အဆင့်(၆) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပြီး လျှောက်ထားသူအား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ ၇) ထုတ်ပေးရမည်။

ကျေးလက်ဒေသ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် မိသားစုတစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူသည် -

အဆင့်(၁) မိမိလုပ်ကိုင်သောမြေလွတ်၊ မြေလပ် နှင့်မြေရိုင်း ဧရိယာအားလုံးကို သတ်မှတ် ထားသည့် ဖော်ထုတ်စိုက်ပျိုးသည့် ကာလပြည့်ပြီးနောက် စိုက်ပျိုးသီးနှံ အမျိုးအစား အလိုက် ဖော်ထုတ်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ပြီးစီးမှု အခြေအနေဖော်ပြသည့် ဓာတ်ပုံ မှတ်တမ်းနှင့်အတူ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားပူးတွဲ၍ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းကို လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်လွှာ (ပုံစံ ၁၀) ဖြင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

အဆင့်(၂) ထိုသို့လျှောက်ထားရာတွင် လယ်ယာမြေအဖြစ်ပြောင်းလဲသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် ယင်းနည်းဥပဒေပါ သတ်မှတ်ချက်များပြည့်စုံပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြချက်နှင့်အတူ

နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်မြေလွတ်၊
မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုအဖွဲ့၏ စိစစ်
ထောက်ခံချက်ကို ပူးတွဲတင်ပြရမည်။

အဆင့်(၃) နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေ
စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့သည်မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ၏
လယ်ယာမြေအဖြစ်ပြောင်းလဲသတ်မှတ် နိုင်ရေးအတွက် တင်ပြလျှောက်ထားချက်ကို
စိစစ်ပြီးခွင့်ပြုကြောင်း သက်ဆိုင်ရာခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့နှင့်
မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ တို့မှတစ်ဆင့်မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့
ဆက်လက်အ ကြောင်းကြားရမည်။

အဆင့်(၄) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် -
(က) အကြောင်းကြားစာ ရရှိသည့်အခါမြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းမှ
လယ်ယာမြေ အဖြစ်သို့ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းစာတွဲ ဖွင့်လှစ်
ရမည်။
(ခ) လုပ်ငန်းစာတွဲဖွင့်လှစ်ပြီးနောက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ
လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးရန် လျှောက်ထားသူကို
ဦးစီးဌာနရငွေစာရင်းသို့ မှတ်ပုံတင် ကြေးပေးသွင်းစေ၍ လယ်ယာမြေ
လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း (ပုံစံ ၅) တွင် မှတ်တမ်းတင်ပြီး
မြို့နယ်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၅) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ
မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပြီး
လျှောက်ထားသူအား လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် (ပုံစံ ၇) ထုတ်ပေး ရမည်။

**နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ ခွင့်ပြုထားသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ သို့မဟုတ် ယင်းရင်းနှီး
မြှုပ်နှံသူများ ပါဝင်သည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် -**

- လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ရရှိထားသော မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းတွင် စိုက်ပျိုး
ထုတ်လုပ်မှု တည်ငြိမ်သည့်အခါ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် အဆိုပါမြေလွတ်၊

မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်နိုင်သည်။

ကြာချိန်

- နည်းဥပဒေတွင် ကြာချိန်ကို တိကျစွာ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။

(ခ) လယ်ယာမြေကိုအခြားနည်းဖြင့်အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားခြင်း

လျှောက်ထားနိုင်သည့်လုပ်ငန်းများ

- ကျေးလက်ဒေသများ သို့မဟုတ် မြို့ပြဒေသများတွင် တိုးတက်လျက်ရှိသော လူဦးရေနှင့် တိုးပွားလာသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန်၊ ကျေးလက် လူနေမှုဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စာသင်ကျောင်း၊ ကျန်းမာရေးဌာန၊ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်း၊ စာကြည့်တိုက်၊ လမ်း၊ တံတား၊ ကျေးလက်ဈေး၊ ဘာသာရေး အဆောက်အအုံ၊ သုသာန်နှင့် အခြား လိုအပ်သောအဆောက်အအုံများအတွက် လယ်ယာမြေကိုအခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထား နိုင်ပါသည်။
- နေပြည်တော်ကောင်စီသို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့အလိုက် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များရေးဆွဲပြုစု၍ သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနက အတည်ပြု ထားပြီး ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ကြိုတင်ပေးပို့ထားသော ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစီမံချက် သို့မဟုတ် မြို့ပြဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များအရ ကျေးလက်ဒေသများ သို့မဟုတ် မြို့ပြဒေသများတွင် တိုးတက်လျက်ရှိသော လူဦးရေနှင့် တိုးပွားလာသော အိမ်ထောင်စု များအတွက် အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- လယ်ယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လက်မှုလယ်ယာမှ ခေတ်မီစက်မှုလယ်ယာ စနစ်သို့ ကူးပြောင်းရာတွင်လိုအပ်သည့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများထားရှိရန် အဆောက် အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဆန်စက်များတည်ဆောက်ခြင်း၊ သီးနှံသိုလှောင်သည့်ဂိုဒေါင်များ

ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ လိုအပ်သော ကုန်ထုတ်လမ်းများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ခြင်းများအတွက် လယ်ယာမြေကိုအခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

လျှောက်ထားနိုင်သည့် အခြေအနေများ

- စာသင်ကျောင်းအတွက်ဖြစ်ပါက ပြည်ထောင်စုအဆင့် ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာခွင့်ပြုချက်ရှိပြီး ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေရှိခြင်း
- ကျန်းမာရေးဌာန၊ ဆေးရုံနှင့် ဆေးပေးခန်းအတွက်ဖြစ်ပါက ပြည်ထောင်စုအဆင့် ကျန်းမာရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာခွင့်ပြုချက်ရှိပြီး ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေရှိခြင်း၊
- ဘာသာရေးအဆောက်အအုံများအတွက်ဖြစ်ပါက ပြည်ထောင်စုအဆင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာခွင့်ပြုချက်ရှိပြီး ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေရှိခြင်း၊
- အခြားကိစ္စရပ်များအတွက်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဝန်ကြီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ရှိပြီး ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မှု အခြေအနေရှိခြင်း။

လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်ထားပုံ

အဆင့်(၁) လယ်ယာမြေကိုအခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ရရှိလိုသူသည် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်လျှောက်လွှာ (ပုံစံ ၁၄) ဖြင့် မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသို့ လျှောက်ထားရမည်။

အဆင့်(၂) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လျှောက်ထားသောလျှောက်လွှာကို လက်ခံရရှိသည့် နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်းအောက်ပါအချက်များကိုစိစစ်ရမည် -

- (က) လျှောက်ထားသည့်မြေအခြေအနေ၊
- (ခ) ပိုင်ဆိုင်မှုအခြေအနေ၊
- (ဂ) စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုအခြေအနေ၊
- (ဃ) ဆောက်လုပ်မည့်အဆောက်အအုံ တည်နေရာပြမြေပုံ၊
- (င) လျှောက်ထားသည့်မြေကို မည်သည့်နေ့ရက်မှစ၍ လျှောက်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးပြုလို ကြောင်းတင်ပြချက်၊
- (စ) လျှောက်ထားမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာ အုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ သဘောထားမှတ်ချက်၊
- (ဆ) ဦးစီးဌာနများ၊ လုပ်ငန်းဌာနများမှလယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် လျှောက်ထားသည့်ကိစ္စအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာခွင့်ပြု ချက်ပူးတွဲတင်ပြထားခြင်းရှိ မရှိ၊

- (ဇ) လျှောက်ထားသည့်မြေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်မြေများတည်ရှိမှု ဖော်ပြသည့် မြေပုံပူးတွဲ၍ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မြေများပေါ်တွင် အသုံးပြုမှုအခြေအနေ တင်ပြထားခြင်းရှိ မရှိ၊
- (ဈ) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ စိစစ် ထောက်ခံချက်။

အဆင့်(၃) မြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးသည် လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့်အသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထား ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထားချက်ကို သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းစာတွဲကို မြို့နယ် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၄) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ယင်းတင်ပြချက်ကိုလက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်း အောက်ပါအချက်များကို စိစစ်၍ သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းစာတွဲကို ခရိုင်လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ဆက်လက် တင်ပြရမည် -

- (က) အခြားနည်းဖြင့်အသုံးပြုရန် လျှောက်ထားသည့် မြေဧရိယာသည် အသုံးပြုမည့် လုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍အနည်းဆုံး လိုအပ်သောပမာဏ ဖြစ် မဖြစ်၊
- (ခ) လျှောက်ထားသည့် မြေဧရိယာ၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် လက်ရှိလုပ်ကိုင် နေသော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအား ထိခိုက်နိုင်ခြင်းရှိ မရှိ၊
- (ဂ) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ရေသွင်းရေထုတ် စနစ်များအား ထိခိုက်နိုင် ခြင်းရှိ မရှိ၊
- (ဃ) အများပြည်သူအသုံးပြုနေသည့်လမ်းများ၊ လယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းများအား ထိခိုက်နိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ၊
- (င) လျှောက်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်ကာလအတွင်း လျှောက်ထားသည့် လုပ်ငန်းပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အခြေအနေ ရှိ မရှိ၊
- (စ) လျှောက်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးချမည်ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားသူကိုယ်တိုင်၏ ကတိဝန်ခံချက်ပါ မပါ။

အဆင့်(၅) နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ်တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သည်နည်းဥပဒေ ၈၆ အရတင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ -

- (က) လယ်မြေကိုအခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန်လျှောက်ထားသည့်ကိစ္စဖြစ်ပါက တင်ပြချက်လက်ခံရရှိ သည့်နေ့မှရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းစာတွဲကိုဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။
- (ခ) လယ်မြေမှတစ်ပါး လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုရန် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စဖြစ်ပါက အဆင့်ဆင့် တင်ပြသည့် အချက်အလက်များကို စိစစ်ပြီးတင်ပြချက် လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းစာတွဲကို နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသ ကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၆) ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် လယ်မြေကို အခြားနည်းဖြင့် လျှောက်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြုပါက လယ်မြေကို အခြားနည်းဖြင့်အသုံးပြုရန်ခွင့်ပြုမိန့် (ပုံစံ ၁၅) ထုတ်ပေးရမည်။

အဆင့်(၇) နေပြည်တော်ကောင်စီသို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် လယ်မြေမှတစ်ပါး လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် လျှောက်ထားခြင်းကို ခွင့်ပြုပါက လယ်မြေမှတစ်ပါး လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့်အသုံးပြုရန်ခွင့်ပြုမိန့် (ပုံစံ ၁၅-က) ထုတ်ပေးရမည်။

ကြာချိန်

- နည်းဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသော ကြာချိန်မှာ (၇၅) ရက် ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) မြေနုကျွန်းမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားခြင်းအကြောင်း

မြေနုကျွန်းမြေဆိုသည်မှာ ရေအောက်သို့နစ်မြုပ်လေ့ရှိပြီး ရေကြောင်းအနေအထားအရ တည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်း၊ မြေသားနှင့် ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲတတ်သည့် ခိုင်မြဲမှုမရှိသော မြေကို ဆိုပါသည်။

မြေနုကျွန်းမြေများ လုပ်ပိုင်ခွင့် ချထားရာတွင် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က စီမံခန့်ခွဲရမည့် အချက်များ

(က) ရပ်ကွက်သို့မဟုတ်ကျေးရွာ အုပ်စုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ခရိုင်လယ်ယာ မြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် မြေနုကျွန်းမြေနှင့် အနီးကပ်ဆုံးဖြစ်သော ကျေးရွာများကို သတ်မှတ်ရမည်။

(ခ) မြေနုကျွန်းမြေနှင့်အနီးကပ်ဆုံးကျေးရွာများ၏ ရွာစည်းရိုးနှင့် မြေနုကျွန်းမြေပေါ်ရှိ လုပ်ကိုင်နိုင် သောမြေ၏ အနားရေးတို့အတိုဆုံးအကွာအဝေးကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်းစားရမည်။ ကျေးရွာအုပ်စု နယ်နိမိတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ခြင်းမပြုရ။

(ဂ) မြေနုကျွန်းမြေတွင် နယ်နိမိတ်တည်မြဲသွားသော ကျွန်းမြေရင့်များနှင့် စိုက်ပျိုး၍မရနိုင်သေးသော သဲသောင်မြေများ၊ ကျူတောနှင့်ကိုင်းတောများမပါဝင်စေရ။

(ဃ) စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေသားနယ်နိမိတ်ကိုတိုင်းတာ၍ မြေပုံသတ်မှတ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဧရိယာ တွက်ချက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပြီး တွက်ချက်ရရှိသောဧရိယာအပေါ် အခြေခံရမည်။

မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြေနုကျွန်းမြေကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားရာတွင်-

(က) ယခင်နှစ်က လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားပေးခဲ့မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းအချက်ကို အဓိကအခြေခံ၍ သတ်မှတ်ခြင်းမပြုရ။

(ခ) မြေနုကျွန်းမြေနှင့် အနီးကပ်ဆုံးဟုသတ်မှတ်သည့် ကျေးရွာမှ စီးပွားရေးစစ်တမ်းအရ ထွန်ယက်စိုက် ပျိုးနိုင်သော အင်အားရှိသည့်လယ်မဲ့ ယာမဲ့များ၊ သူရင်းငှားများနှင့် လယ်ယာလုပ်သား များကိုသာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားပေးရန် ရွေးချယ်ရမည်။

(ဂ) ရွေးချယ်ခံရသူများသည် မြေနုကျွန်းမြေတွင် လုပ်ကိုင်ရပါက ယင်းဒေသပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သာမန်တောင်သူလယ်သမားခံစားရသည့် အကျိုးအမြတ်ခန့်သာရရှိစေရန် ရည်မှန်း၍ လူဦးရေအလိုက်လုပ်ပိုင်ခွင့်ဧရိယာ သတ်မှတ်လျာထားရမည်။

(ဃ) သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားပေးပါက ယင်းဒေသ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သာမန် တောင်သူလယ်သမားများထက် ပိုမိုမြင့်မားသောအကျိုးအမြတ်ကို ခံစားနိုင်သည့်အခြေအနေ ဖြစ်ပေါ်နေလျှင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အနီးဆုံးကျေးရွာများမှ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သောအင်အားရှိသည့် လယ်မဲ့ယာမဲ့များ၊ သူရင်းငှားများနှင့် လယ်ယာ လုပ်သားများ ကိုထပ်မံဖြည့်စွက်၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဧရိယာ သတ်မှတ်လျာထားရမည်။

(င) တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုတစ်စုအတွက် သတ်မှတ်လျာထားသည့်ဧရိယာ အတိုင်းအကွက်များရှိက်၍ အမှတ်စဉ်တပ်ထားရမည်။

(စ) ရွေးချယ်ထားသည့်တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုများအားယင်းတို့၏ ကျေးရွာနှင့် နီးစပ်ရာအကွက်များကို မဲစနစ်ဖြင့် ချထားပေးရမည်။

မှတ်ချက်။ ။ မြေနုကျွန်းမြေ လုပ်ကိုင်ခွင့် ချထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အုပ်ချုပ်မှု နယ်မြေအပေါ် အခြေခံရမည်။

မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် မြေနုကျွန်းမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားသည့် ကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ -

မြေနုကျွန်းတစ်ခုချင်းအလိုက်မြေနုကျွန်းမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ မှတ်ပုံတင်စာရင်း(ပုံစံ ၁၇) ဖြင့် ပြုစုထားရှိရမည်။

မြေနုကျွန်းမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများ လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းချက်များ

(က) တစ်နှစ်တစ်ရာသီသာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိခြင်းဖြစ်သဖြင့် မှတ်ပုံတင်ကြေးပေးဆောင်ရန်မလိုဘဲ မြေခွန်ကိုသာထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) မြေနုကျွန်းမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့နှင့် ဦးစီးဌာနတို့က ထုတ်ပြန်သော အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာ ရမည်။

ကြာချိန်

- နည်းဥပဒေတွင် ကြာချိန်ကို တိကျစွာဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။

မှတ်ချက်။ ။ တောင်ယာမြေနှင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေတို့အတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လယ်ယာမြေ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများတွင် အတိအကျဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။

အပိုင်း(၂)

သစ်တောမြေအသုံးချခွင့်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ

အများပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောလုပ်ငန်းတည်ထောင်ခြင်း

ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောလုပ်ငန်း (Community Forestry) ဆိုသည်မှာ ဒေသခံ ပြည်သူများ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် ရေရှည်တည်တံ့စေသော သစ်တောသစ်ပင် စီမံအုပ်ချုပ်အသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ သစ်တောလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ကို ဆိုလိုသည်။

ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်ခွင့်ပြုသည့် ကာလမှာ ကနဦးအဖြစ် နှစ် (၃၀) သတ်မှတ်ထားပြီး ထပ်မံသက်တမ်းတိုးလျှင် တစ်ကြိမ်လျှင် နှစ် (၃၀) ထိ အကြိမ်ကြိမ်သက်တမ်းတိုးနိုင်သည်။ သက်တမ်းတိုးမြှင့်လိုပါက (၆)လ ကြိုတင်၍ မြို့နယ်သစ်တော အရာရှိမှ တဆင့် ခရိုင်သစ်တောအရာရှိထံ လျှောက်ထားရမည်။

ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော(CF)တည်ထောင်နိုင်သော မြေအမျိုးအစား/ မြေနေရာများ

- (၁) သစ်တောကြိုးဝိုင်း
- (၂) ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော
- (၃) သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများရှိ ကြားခံနယ်မြေများ
- (၄) အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေများ
- (၅) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက စီမံခန့်ခွဲသည့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းသည့်မြေများ
- (၆) ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ထိန်းသိမ်းထားသည့် သဘာဝသစ်တောများနှင့် ဒီရေတောများ။

အခွင့်အရေးများ

- အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့်ရရှိခြင်း။
- အသုံးပြုသူအဖွဲ့စာရင်းပြောင်းလဲနိုင်ခြင်း။
- ကော်မတီဝင်များပြောင်းလဲနိုင်ခြင်း။
- ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအတွက် မြေငှားရမ်းခ ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိခြင်း။
- ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့စည်းများထံမှ နည်းပညာ၊ လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများ လက်ခံနိုင်ခြင်း။
- သီးနှံသစ်တောရောနှော စိုက်ပျိုးစနစ် အမျိုးမျိုးကို ကျင့်သုံးနိုင်ခြင်း။
- သစ်နှင့်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်ခြင်း။
- တရားဝင်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ဖွဲ့စည်းခြင်း။

- အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအတွင်း စီမံကိန်းများဆောင်ရွက်ပါက လျော်ကြေးများကို တောင်းဆိုနိုင်ခြင်း။

တားမြစ်ချက်များ

- စီမံကိန်း၌ ဖော်ပြထားသည့်လုပ်ငန်းများမှ လွဲ၍ အခြားကိစ္စရပ်များနှင့် လုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးပြုခြင်း။
- ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ လွှဲပြောင်းခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်း။
- သတ္တု၊ ကျောက်၊ သဲ၊ ပြုန်းနှင့် သယံဇာတတူးဖော်ခြင်း။
- အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိသော အခိုင်အမာအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်း နှင့် ဝင်ရောက်နေထိုင်ခြင်း။
- နိုင်ငံတော်မှ တားမြစ်ကန့်သတ်ထားသည့်သီးနှံနှင့် အပင်အမျိုးအစားများ စိုက်ပျိုးခြင်း။

ဒေသခံပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောတည်ထောင်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ပုံအဆင့်အဆင့်

- အဆင့်(၁) ဒေသခံပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော အသုံးပြုသူများ အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း
- အဆင့်(၂) အသုံးပြုသူများအဖွဲ့စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း
- အဆင့်(၃) ဒေသခံပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောဆောင်ရွက်ခွင့် လျှောက်ထားလိုသည့် မြေနေရာအား ကနဦး ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်း
- အဆင့်(၄) ဒေသခံပြည်သူ့ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တော လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခွင့်လျှောက်လွှာတင်ခြင်း ပုံစံ(က)ကို မြို့နယ်သစ်တောအရာရှိမှတစ်ဆင့် ခရိုင်သစ်တောအရာရှိထံ တင်ပြ လျှောက်ထားရပါမည်။
- အဆင့်(၅) လျှောက်ထားသည့်မြေနေရာအား ကွင်းဆင်း အတည်ပြုခြင်း
- အဆင့်(၆) အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်ရေးဆွဲတင်ပြခြင်း။ ပုံစံ (ခ)ကို ခရိုင်သစ်တော အရာရှိထံ တင်ပြရမည်။ အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်ကို ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် သစ်တော ဌာန၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲနိုင်သည်။
- အဆင့်(၇) ဒေသခံပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခွင့်လက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်း။ (ခရိုင်သစ်တောအရာရှိက ပုံစံ (ဂ)ကို ထုတ်ပေးရပါမည်။)
- အဆင့်(၈) အသုံးပြုသူအဖွဲ့မှ အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှုစီမံချက်အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အပိုင်း(၃)

အခြားမြေအသုံးချခွင့်ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

(က) မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်ထားပုံအဆင့်ဆင့်

မြေလွတ်၊ မြေလပ် ဆိုသည်မှာ ယခင်က သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်လာခဲ့ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စွန့်လွှတ်ထားသည့်သီးစားခံယူလုပ်ကိုင်သူမရှိသော စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင် နိုင်သည့်မြေနှင့် နိုင်ငံတော်က သီးသန့်လျှာထားသတ်မှတ်သည့် မြေများကိုဆိုသည်။

မြေရိုင်း ဆိုသည်မှာ သစ်ပင်၊ ဝါးပင် သို့မဟုတ် ခြံနွယ်များ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည် ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ပထဝီမြေအနေအထားအရ မြေမျက်နှာပြင် ညီညာမှုရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ လုပ်ကိုင်အသုံးပြုခဲ့ခြင်းမရှိသော မြေသစ်ဖြစ်သည့် မြေရိုင်းနှင့် တောရိုင်းမြေများကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ဤဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ တရားဝင်ပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်သည့် လက်ရှိလုပ်ကိုင်အသုံးပြုခြင်းမရှိသော ကြိုးဝိုင်းသစ်တောမြေ၊ စားကျက်မြေနှင့် အင်းအိုင်မြေများလည်းပါဝင်သည်။

သီးခြားအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အ လိုက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တင်ပြလာသည့်ကိစ္စ ရပ်များကို စစ်ဆေးရန် ဗဟိုကော်မတီက ဖွဲ့စည်းသည့်အဖွဲ့ကို ဆိုသည်။

အထူးအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေကို စစ်ဆေးရန် ဗဟိုကော်မတီက အခါအားလျော်စွာ ဖွဲ့စည်းပေးသည့် အဖွဲ့ကို ဆိုသည်။

လျှောက်ထားနိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်/ အဖွဲ့အစည်း

- (က) မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊
- (ခ) အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊
- (ဂ) ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄နှင့် အညီ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသူများ၊
- (ဃ) အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်နှင့် အကျိုးတူကိစ္စရပ်များအတွက် ဆောင်ရွက်မည့် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့်အညီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊

(င) မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် အကျိုးတူကိစ္စရပ်များအတွက် ဆောင်ရွက်မည့် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့်အညီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ။

(စ) မြေယာမဲ့နိုင်ငံသားများအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူ လယ်သမားများ အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများ အတွက်သော်လည်းကောင်း တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့် အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ။

မြေယာမဲ့နိုင်ငံသားများ၊ လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူလယ်သမားများသည် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ယင်းနှင့်ဆက်နွှယ်လျက်ရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ရရှိလိုပါက သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီသို့ လျှောက်ထားနိုင်သည်။

လုပ်ပိုင်ခွင့် အသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထားနိုင်သည့်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများနှင့် လျှောက်ထားရာတွင် အသုံးပြုရမည့် လျှောက်လွှာပုံစံများ

- (က) ရာသီသီးနှံ၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းရာသီ သီးနှံ၊ နှစ်ရှည်ပင်၊ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်လျှောက်လွှာ (ပုံစံ-၁)
- (ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုခွင့် လျှောက်လွှာ (ပုံစံ-၂)
- (ဂ) ဓာတ်သတ္တုထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုခွင့်လျှောက်လွှာ (ပုံစံ-၃)
- (ဃ) အစိုးရကခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်လျှောက်လွှာ (ပုံစံ-၄)

လျှောက်ထားနိုင်သည့်လုပ်ငန်းအတွက် ဧကအလိုက် လျှောက်ထားရမည့် ကော်မတီများ

(က) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဧက ၃၀၀ ထက်ပိုသော မြေဧရိယာ၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ဧက ၅၀ ထက်ပိုသော မြေဧရိယာ၊ ဓာတ်သတ္တုလုပ်ငန်းနှင့် အစိုးရက ခွင့်ပြုသော ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည့်အခြားလုပ်ငန်းများကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီသို့ လျှောက်ထားရပါမည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဧက ၃၀၀ ထိ မြေဧရိယာ၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ဧက ၅၀ ထိ မြေဧရိယာများကို သက်ဆိုင်ရာ နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီသို့ လျှောက်ထားရပါမည်။

ထို့သို့လျှောက်ထားရာတွင် လျှောက်ထားရာတွင် လျှောက်လွှာပုံစံများကို အောက်ပါဦးစီးဌာနရုံးများတွင် ထုတ်ယူရမည်ဖြစ်ပါသည် -

(က) လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများ၏ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် ဧက ၃၀၀ ထိမြေဧရိယာကို လျှောက်ထားရန် လျှောက်လွှာပုံစံ-၁ နှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် ဧက ၅၀ ထိမြေဧရိယာကို လျှောက်ထားရန် လျှောက်လွှာပုံစံ-၂ ကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနရုံးများတွင် ရယူနိုင်ပါသည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် ဧက ၃၀၀ ထက်ပိုသော မြေဧရိယာကို လျှောက်ထားရန် လျှောက်လွှာပုံစံ-၁ နှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် ဧက ၅၀ ထက်ပိုသော မြေဧရိယာကို လျှောက်ထားရန် လျှောက်လွှာပုံစံ-၂ ကို ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနရုံးများတွင် ရယူနိုင်ပါသည်။

လျှောက်လွှာနှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနရုံးက ထုတ်ပေးသော အောက်ပါမြေပုံတစ်မျိုးမျိုးကို ပူးတွဲတင်ပြရမည် -

(က) ကွင်းမြေပုံရှိသော ဒေသဖြစ်လျှင် တည်ဆဲနှစ်အတွက် အသုံးပြုလျက်ရှိသော ၁၆ လက်မ = ၁ မိုင် စကေး ကွင်းမြေပုံမှ ရေးဆွဲသည့် မြေပုံနှစ်ပုံ၊

(ခ) ကွင်းမြေပုံမရှိသေးသော ဒေသဖြစ်လျှင် တစ်လက်မ=တစ်မိုင်စကေးသို့မဟုတ် ၁:၅၀၀၀၀ စကေးဖြင့် ရေးဆွဲထားသည့် ယာယီမြေပုံကြမ်းနှစ်ပုံ။

မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတ်မှတ်ချက်များ

(၁) ဗဟိုကော်မတီသည် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများကို အောက်ပါလုပ်ငန်းများအတွက် ခွင့်ပြုသည့်အခါ ဥပဒေနှင့်အညီ လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူ ရှိ မရှိ စိစစ်ပြီးမှသာ ခွင့်ပြုရမည်။ ယင်းသို့ခွင့်ပြုရာတွင် -

(က) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် နှစ်ရှည်ပင်၊ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံနှင့် စက်မှုကုန်ကြမ်း ရာသီသီးနှံတို့အတွက် တစ်ကြိမ်လျှင် ဧက ၃၀၀ နှင့် အထက် ဧက ၃၀၀၀ ထက် မပိုစေဘဲခွင့်ပြုနိုင်သည်။ ခွင့်ပြုထားပြီးသည့် ဧက၏ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းကို အပြည့်အဝလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ပါက ထပ်မံ၍ တစ်ကြိမ်လျှင် ဧက ၃၀၀၀ ထက်မပိုစေဘဲ စုစုပေါင်း ဧက ၃၀၀၀၀ အထိ အကြိမ်ကြိမ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ နိုင်ငံတော်အကျိုးအလို့ငှာ ခွင့်ပြုသင့်သောလုပ်ငန်းဖြစ်ပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တစ်ကြိမ်တည်းတွင် ဧက ၃၀၀၀ ထက်ပို၍ ဧက ၃၀၀၀၀ အထိ အမှန်တကယ် စိုက်ပျိုးနိုင်မည့်ဧကအား ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင်-

(၁) ငါး၊ ပုစွန်၊ ကဏန်းမွေးမြူရေးဖြစ်လျှင် ဧက ၁၀၀၀ ထက် မပိုစေဘဲ

ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၂) တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးဖြစ်လျှင်-

(ကက) ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်း မွေးမြူရေးဖြစ်ပါက ဧက ၂၀၀၀ ထက် မပိုစေဘဲ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ခခ) သိုး၊ ဆိတ် မွေးမြူရေးဖြစ်ပါက ဧက ၅၀၀ ထက်မပိုစေဘဲ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ဂဂ) ကြက်၊ဝက်၊ဘဲ၊ ငှက် မွေးမြူရေးဖြစ်ပါက ဧက ၃၀၀ ထက်မပိုစေဘဲ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၃) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအမှတ်စဉ် (၁) နှင့် (၂) တို့တွင် အကျုံးမဝင်သော မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းဖြစ်ပါက သင့်လျော်သော ဧကကို ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ဂ) ဓာတ်သတ္တုထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ဃ) အစိုးရကခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၂) သက်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီသည် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ယင်းနှင့်ဆက်နွှယ်လျက်ရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွင့်ပြုသည့်အခါ ဥပဒေနှင့်အညီ လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူ ရှိ မရှိ စိစစ်ပြီးမှသာ ခွင့်ပြုရမည်။ ယင်းသို့ခွင့်ပြုရာတွင် -

(က) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် နှစ်ရှည်ပင်၊ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံနှင့် စက်မှုကုန်ကြမ်းရာသီသီးနှံတို့အတွက် ဧက ၃၀၀ အထိ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ ခွင့်ပြုထားပြီးသည့် ဧက ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းကို အပြည့်အဝ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ပါက ထပ်မံ၍ တစ်ကြိမ်လျှင် ဧက ၃၀၀ ထက်မပိုစေဘဲ စုစုပေါင်း ဧက ၃၀၀၀ အထိ အကြိမ်ကြိမ် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ခ) ကျေးလက်ဒေသ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် မိသားစုတစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လိုသူများအတွက် ဧက ၅၀ ထက် မပိုစေဘဲ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၃) ဗဟိုကော်မတီသည် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများကို အောက်ပါလုပ်ငန်းများအတွက် ခွင့်ပြုသည့်အခါ အချိန်ကာလနှင့်စပ်လျဉ်း၍-

(က) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်-

(၁) နှစ်ရှည်ပင်နှင့် ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံဖြစ်လျှင် စတင်ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက်မှစ၍ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက်မပိုစေဘဲ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ (ခွင့်ပြုထားသော သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လိုသော လုပ်ငန်းအတွက် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားပေါ်မူတည်ပြီး ထပ်မံ၍ စုစုပေါင်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက်မပိုစေဘဲ အကြိမ်ကြိမ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။)

- (၂) ရာသီသီးနှံဖြစ်လျှင် သတ်မှတ်သော စည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း မရှိသရွေ့ခွင့်ပြုရမည်။
- (ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် စတင်ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက်မှစ၍ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက်မပိုစေဘဲ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ (ခွင့်ပြုထားသော သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ဆက်လက် ဆောင်ရွက် လိုသော လုပ်ငန်းအတွက် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားပေါ် မူတည်ပြီး ထပ်မံ၍ စုစုပေါင်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက်မပိုစေဘဲ အကြိမ်ကြိမ် ခွင့်ပြုနိုင်သည်။)
- (ဂ) ဓာတ်သတ္တုထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ သယံဇာတနှင့်သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းခွင့်ပြုနိုင်သည်။
- (ဃ) အစိုးရက ခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(၄) သက်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီသည် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများကို အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများအတွက် ခွင့်ပြုသည့်အခါ အချိန်ကာလနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်-
 - (၁) နှစ်ရှည်ပင်နှင့် ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံဖြစ်လျှင် စတင်ခွင့်ပြုသည့်နေ့ရက်မှစ၍ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက်မပိုစေဘဲ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ (ခွင့်ပြုထားသော သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လိုသော လုပ်ငန်း အတွက် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားပေါ်မူတည်ပြီး ထပ်မံ၍ စုစုပေါင်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက်မပိုစေဘဲ အကြိမ်ကြိမ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။)
 - (၂) ရာသီသီးနှံဖြစ်လျှင် သတ်မှတ်သောစည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း မရှိသရွေ့ ခွင့်ပြုရမည်။
- (ခ) ကျေးလက်ဒေသ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် မိသားစုတစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် စတင်ခွင့်ပြုသည့် နေ့ရက်မှစ၍ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက်မပိုစေဘဲ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ (ခွင့်ပြုထားသော သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးနောက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လိုသော လုပ်ငန်း အတွက် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားပေါ်မူတည်ပြီး ထပ်မံ၍ စုစုပေါင်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ ထက်မပိုစေဘဲ အကြိမ်ကြိမ်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။)

(၅) ဗဟိုကော်မတီသည် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့်အညီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့်အညီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းက မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားလာပါက နိုင်ငံသားများဆောင် ရွက်နိုင်စွမ်းမရှိသော လုပ်ငန်းများသာရင်းနှီးမြှုပ်နှံလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် စိစစ်ခွင့်ပြုရမည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ထိမ်းသိမ်း သတ်မှတ်သည့်မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေတို့တွင် တိကျစွာထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိသေးပါ။

မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနရုံးသည် ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ကြေညာထားသည့်ကာလအတွင်း အောက်ပါအချက်အလက်များကို စိစစ်၍ပါမည် -

- (က) လျှောက်ထားသူသည် ဤဥပဒေအရ လျှောက်ထားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်/ အဖွဲ့အစည်းများ သတ်မှတ်ချက်တွင် အကျုံးဝင်ခြင်း ရှိ မရှိ၊
- (ခ) လျှောက်ထားသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍-
 - (၁) အမှန်တကယ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ ဟုတ် မဟုတ်၊
 - (၂) လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူ ရှိ မရှိ၊
 - (၃) ကျူးကျော်လုပ်ကိုင်နေသူ ရှိ မရှိ၊
 - (၄) ယခင်ကလုပ်ပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုခွင့် ချပေးထားခြင်း ရှိ မရှိ၊
 - (၅) လျှောက်ထားသော မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းနေရာတစ်ခုကို တစ်ဦးထက်ပို၍ လျှောက်ထားခြင်း ရှိ မရှိ။
 - (၆) ကျေးရွာ ဥပစာ နယ်နိမိတ်မှ နှစ်မိုင်ကွာဝေးခြင်း ရှိမရှိ။
- (ဂ) လျှောက်ထားသူသည် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများကို လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုနိုင်သည့်အင်အား ရှိ မရှိ၊
- (ဃ) လျှောက်ထားသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများသည် လျှောက်လွှာပါ ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းနှင့် သင့်လျော်မှု ရှိ မရှိ၊
- (င) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်နိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ၊
- (စ) လျှောက်ထားသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများသည် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း၊ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိသောမြေနှင့်လွတ်ကင်းမှု ရှိ မရှိနှင့် ယင်းလုပ်ငန်း၊ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းများကို ထိခိုက်နိုင်မှု ရှိ မရှိ။

ဗဟိုကော်မတီနှင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီတို့က ခွင့်ပြုပေးနိုင်သည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများလုပ်ပိုင်ခွင့် ခွင့်ပြုမိန့်(ပုံစံ)များ

- (က) ရာသီသီးနှံ၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းရာသီ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုသော
ခွင့်ပြုမိန့် ပုံစံ-၁၁
- (ခ) နှစ်ရှည်ပင်၊ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုသော
ခွင့်ပြုမိန့် ပုံစံ-၁၂

- (ဂ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုခွင့်ပြုသော
ခွင့်ပြုမိန့် ပုံစံ-၁၃
- (ဃ) ဓာတ်သတ္တုထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုခွင့်ပြုသော
ခွင့်ပြုမိန့် ပုံစံ-၁၄
- (င) အစိုးရကခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်၊
အသုံးပြုခွင့်ပြုသော **ခွင့်ပြုမိန့် ပုံစံ-၁၅**
- (စ) ရာသီသီးနှံ၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းရာသီသီးနှံတစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးမှုအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုသော
ခွင့်ပြုမိန့် ပုံစံ-၁၁(က)
- (ဆ) နှစ်ရှည်ပင်၊ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံတစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးမှုအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုသော
ခွင့်ပြုမိန့် ပုံစံ-၁၂(က)။

အာမခံကြေးနှင့် မြေခွန်

မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ရရှိထားသူသည် အာမခံကြေးကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းတည်ရှိရာနှင့် အနီးဆုံးမြို့နယ်ရှိ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်တွင် အောက်ပါသတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း ပေးသွင်းရမည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်-
 - (၁) တောင်သူလယ်သမားနှင့် မိသားစု တစ်နိုင်တစ်ပိုင်လုပ်ကိုင်လိုသော ဧက ၅၀ နှင့်အောက် ဖြစ်လျှင် တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၃၀၀၀ (ကျပ် သုံးထောင်) နှုန်း၊
 - (၂) စီးပွားဖြစ် လုပ်ကိုင်လိုသော မြေသည် ၅၀ ဧက အထက်ဖြစ်လျှင် တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ (ကျပ်တစ်သောင်း) နှုန်း။
- (ခ) နည်းဥပဒေ ၃၁ ပါမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ (ကျပ်တစ်သောင်း) နှုန်း၊
- (ဂ) ဓာတ်သတ္တုထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ (ကျပ်တစ်သောင်း) နှုန်း၊
- (ဃ) အစိုးရကခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများတွင် တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ (ကျပ်တစ်သောင်း) နှုန်း။

ဗဟိုကော်မတီသည် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ အသုံးပြုခြင်းမှ နိုင်ငံတော်အတွက် အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများ ထိထိရောက်ရောက် ကောက်ခံရရှိနိုင်စေရန် အလို့ငှာ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူက ယင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် ရရှိထားသော

မြေများအတွက် မြေခွန်ကို သီးနှံအမျိုးအစား၊ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားသည့် မြေခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ကာလ ကုန်ဆုံးသည့်နေ့မှစ၍ တစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ် အောက်ပါနှုန်းထား အတိုင်း ပေးသွင်းစေရန်နှင့် ဦးစီးဌာနက စည်းကြပ်ကောက်ခံစေရန် လိုအပ်သလို ညွှန်ကြားရမည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်-
 - (၁) နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးမြေဖြစ်လျှင် အမှန်စိုက်ဧက တစ်ဧကအတွက် ကျပ် ၃၀၀၀ (ကျပ်သုံးထောင်) နှုန်း၊
 - (၂) ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံ စိုက်ပျိုးမြေဖြစ်လျှင် အမှန်စိုက်ဧက တစ်ဧကအတွက် ကျပ် ၂၀၀၀ (ကျပ်နှစ်ထောင်) နှုန်း၊
 - (၃) ရာသီသီးနှံ၊ စက်မှုကုန်ကြမ်း ရာသီသီးနှံ စိုက်ပျိုးမြေဖြစ်လျှင် အမှန်စိုက်ဧက တစ်ဧကအတွက် ကျပ် ၁၀၀၀ (ကျပ်တစ်ထောင်) နှုန်း။
- (ခ) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင်-
 - (၁) ငါး၊ ပုစွန်၊ ကဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း အသုံးပြုမြေဖြစ်လျှင် တစ်ဧကအတွက် ကျပ် ၃၀၀၀ (ကျပ်သုံးထောင်) နှုန်း၊
 - (၂) တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးမြေဖြစ်လျှင် တစ်ဧကအတွက် ကျပ် ၁၀၀၀ (ကျပ်တစ်ထောင်) နှုန်း။
 - (ဂ) ဓာတ်သတ္တု ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်း အသုံးပြုမြေဖြစ်လျှင် တစ်ဧကအတွက် ကျပ် ၅၀၀၀ (ကျပ်ငါးထောင်) နှုန်း၊
 - (ဃ) အစိုးရက ခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများအသုံးပြုမြေဖြစ်ပါက ပြည် ထောင်စုအစိုးရ၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနနှင့် ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်သည့် အခွန်နှုန်း၊
 - (င) အထက်ပါသတ်မှတ်နှုန်းထားများကို ငွေကြေးတန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုအပေါ်မူတည်၍ လိုအပ်ပါက ပြည် ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်သည့်အခွန်နှုန်း။

မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူက လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းချက်များ

- မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူသည်-
 - (က) ခွင့်ပြုထားသည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားနှင့်ယင်းနှင့်ဆက်နွှယ်လျက်ရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ကိုင်ရမည်။
 - (ခ) ခွင့်ပြုထားသည့်မြေကို စတင်ခွင့်ပြုသည့်နေ့မှစ၍ ၄ နှစ်အတွင်း သတ်မှတ်ချက်အတိုင်း လုပ်ငန်း ပြီးစီးသည်အထိ ဖော်ထုတ်လုပ်ကိုင်ရမည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်

သော်လည်းကောင်း၊ တည် ငြိမ်အေးချမ်းမှုမရှိသော အခြေအနေကြောင့်သော်လည်းကောင်း ကုန်လွန်သွားသည့်အချိန်အတွက် သတ်မှတ်ကာလကို ဗဟိုကော်မတီမှ ပြန်လည် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးနိုင်သည်။

- (ဂ) ခွင့်ပြုထားသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲ ပေါင်နှံခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ အငှားချထားခြင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ခွဲစိတ်ခြင်းမပြုရ။
- (ဃ) မိမိလုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများအတွက် မြေခွန်ကို အပြေအကျေပေး ဆောင်ရမည်။
- (င) မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဗဟိုကော်မတီက သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာရမည်။
- (စ) ခွင့်ပြုချက်ရယူထားသော လုပ်ငန်းမှအပ မြေပေါ်မြေအောက်ရှိ အခြားသယံဇာတပစ္စည်း များကို ထုတ်ယူခြင်းမပြုရ။
- (ဆ) ခွင့်ပြုထားသော မြေအတွင်း သယံဇာတပစ္စည်းများ တွေ့ရှိ၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက စီးပွားဖြစ် ထုတ်လုပ်လိုသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသော မြေဧရိယာအနက် လိုအပ်မည့်မြေဧရိယာကို ပြန်လည်သိမ်းယူသည့်အခါ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ညွှန်ကြားထားသည့်အတိုင်း ပြန်လည် အပ်နှံရမည်။

(ခ) ဂရန်မြေများလျှောက်ထားခြင်း

ဂရန်မြေဆိုသည်မှာ အစိုးရက ကာလအပိုင်းအခြားဖြင့် နေထိုင်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုသောမြေကို ဆိုလိုပါသည်။ တစ်နည်း - လူနေထိုင်ရန်၊ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ရန်၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစသည့်ကိစ္စရပ်များ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် (နှစ်တိုနှစ်ရှည်စသည်ဖြင့်) အစိုးရက လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားပေးသော မြေများကို ဆိုလိုပါသည်။

(၁) မြေငှားဂရန်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များ

လျှောက်ထားသူ ကာယကံရှင်မှ ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသို့ လျှောက်ထားရာတွင် ပါဝင် ရမည့်အချက်များ -

- (က) လျှောက်လွှာ။ (လျှောက်ထားသူအမည်၊ အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်အမှတ်၊ နေရပ် လိပ်စာနှင့် အလုပ်အကိုင်၊ ၅၀၀/- တန်တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ပြီး သတ်မှတ်ပုံစံဖြင့် လျှောက်ထားရမည်။)
- (ခ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၏ မြေစာရင်းပုံစံ (၁၀၅၊ ၁၀၆)၊ မြေစာရင်းပုံစံ (၁၀၅)တွင် တံဆိပ်ခေါင်း ၅၀၀/- တန်ကပ်ရန်။

- (ဂ) မြေပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထား-
 - (၁) သက်ဆိုင်ရာချထားသည့် မြေပေးမိန့် (သို့မဟုတ်)
 - (၂) ဝယ်ယူခြင်းစာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် (သို့မဟုတ်)
 - (၃) မေတ္တာဖြင့် ရရှိခြင်း စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် (သို့မဟုတ်)
 - (၄) အမွေရရှိခြင်း စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် (သို့မဟုတ်)
 - (၅) စွန့်လွှတ်ခြင်း စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင် (သို့မဟုတ်)
 - (၆) တရားရုံးကျိမ်းကျန်လွှာ၊ စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် (သို့မဟုတ်)
 - (၇) အခြားပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ အထောက်အထား။
(တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်အရဖော်ပြနိုင်ခြင်း ရှိလျှင်)
- (ဃ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၏ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေပြ မြေပုံ။
- (င) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၏ ရပ်ကွက် အခြေပြ မြေပုံ။
- (စ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၏ မြို့အကွက်ပြ မြေပုံ။
- (ဆ) သန်းခေါင်စာရင်းမိတ္တူ၊ မှတ်ပုံတင်မိတ္တူ။
- (ဇ) အဆောက်အဦ၏ ရှေ့မြင်ဓာတ်ပုံ၊ ဘေးမြင်ဓာတ်ပုံ၊ နောက်မြင်ဓာတ်ပုံ (သို့မဟုတ်) အဆောက်အဦမဆောက်လုပ်ရသေးလျှင် BPIBQ(၂)စုံနှင့် (၁)နှစ်အတွင်း ဆောက်လုပ်မည့်ဝန်ခံချက်။

ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများ

- (က) ကာယကံရှင်မှလျှောက်ထားလာသောလျှောက်လွှာကိုအချက်အလက်များ ပြည်စုံစွာ ပါဝင်ခြင်းရှိ/မရှိစစ်ဆေးပြီး အမှုတွဲ ဖွင့်ရမည်။
အောက်မြန်မာနိုင်ငံမြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ နည်းဥပဒေ ၁၁ နှင့် အထက် မြန်မာနိုင်ငံမြေနှင့်အခွန်နည်းဥပဒေ ၆၂)
- (ခ) လျှောက်ထားရာတွင်ပါဝင်ရမည့် စာရွက်စာတမ်း၊ အထောက်အထားများ စုံလင်မှု ရှိ/မရှိ စိစစ်ပြီးမြေငှားဂရန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသို့ ပေးပို့ရပါမည်။

မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- (က) ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ပေးပို့လာသော အမှုတွဲနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအချက်အလက်များအားဆောင်ရွက်ရပါမည်-
 - (၁) လျှောက်ထားမြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြေရာဇဝင်စိစစ်ရန် မြေစာရင်းဦးစီးဌာနသို့ အမှုတွဲပေးပို့ခြင်း။
 - (၂) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနမှ တင်ပြ လာသော မြေရာဇဝင်စိစစ်ချက်၊ မြေငှားရမ်းခတွက်ချက်မှုပုံစံ။
 - (၃) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနတို့၏ အစီ ရင်ခံစာ (သဘောထားမှတ်ချက်)
 - (၄) ကန့်ကွက်လွှာ ကြော်ငြာစာ (အောက်မြန်မာနိုင်ငံ မြို့နှင့်ကျေးရွာများ ဥပဒေ-၁၉(၁)(၂)အရ ကြော်ငြာပြီး(၁၄)ရက်)
 - (၅) ကာယကံရှင်၏ အခွန်ငွေပေးဆောင်မည့် ကတိဝန်ခံချက်။
 - (၆) ပတ်ဝန်းကျင် သက်သေထွက်ဆိုချက်။
 - (၇) ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ထောက်ခံချက်။
 - (၈) မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီ အစည်းအဝေး မှတ်တမ်း။
 - (၉) မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးချက်မှတ်တမ်း။
 - (၁၀) မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ စစ်ဆေးချက်အစီရင်ခံစာနှင့် ဓာတ်ပုံ မှတ်တမ်း။
 - (၁၁) လမ်း/နယ်မြေလွတ်ကင်းကြောင်း သက်ဆိုင်ရာဌာန(ဥပမာ-စည်ပင်၊ လမ်းဦးစီး) ထောက်ခံချက်။
 - (၁၂) လုပ်ငန်းနှင့်စပ်နွယ်သော ထောက်ခံချက် လိုအပ်ပါက ရယူရန်။ (ဥပမာ-မီးသတ်၊ သစ်တော၊ လမ်းဦးစီး၊ ကျန်းမာရေး)
- (ခ) အထက်ဖော်ပြပါအချက်များနှင့်အတူ အမှုတွဲအား ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်။

ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ ပြန်လည် စိစစ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- (က) မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ စိစစ်၍ ပြန်လည်တင်ပြလာသော အမှုတွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအချက်များအား ဆောင်ရွက်ရပါမည်-

- (၁) အမှုတွဲများတွင် စာရွက်စာတမ်း၊ သက်သေခံအထောက်အထားများ ပြည့်စုံမှုရှိ/မရှိ။
- (၂) ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ အစည်း အဝေး မှတ်တမ်း။
- (၃) မြေကြီးမြေပုံမှန်ကန်မှု ရှိ/မရှိ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကွင်းဆင်း စစ်ဆေးမှုမှတ်တမ်း။
- (၄) ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏စစ်ဆေးချက်အစီရင်ခံစာနှင့်ဓာတ်ပုံ မှတ်တမ်း။
- (ခ) လျှောက်ထားမြေသည် (၁)ဧကအောက်ဖြစ်ပါက ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီမြေငှားဂရန်ထုတ်ပေးရမည်။
- (ဂ) လျှောက်ထားမြေသည် (၁)ဧကအထက်ဖြစ်ပါက စာပိုဒ်(၁)ပါ အချက်များနှင့် အတူ တိုင်းဒေသကြီးအထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသို့ အမှုတွဲတင်ပြ၍ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ မြေငှားဂရန် ထုတ်ပေးနိုင်ပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီးအထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- (က) ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ တင်ပြလာသော အမှုတွဲ ပြည့်စုံမှု ရှိ/မရှိ စိစစ်ရန်။
- (ခ) လျှောက်ထားမြေသည် (၁)ဧကမှ (၅)ဧကထိဖြစ်ပြီး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ညီညွတ်ပါက တိုင်းအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ မြေငှားဂရန် ထုတ်ပေးရမည်။
- (ဂ) လျှောက်ထားမြေသည် (၅)ဧကထက်ကျော်လွန်ပါက တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အဖွဲ့၏ သဘောထားရယူ၍ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်)သို့ ဆက်လက် တင်ပြရပါမည်။
- (ဃ) ရုံးချုပ်မှ ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက တိုင်းဒေသကြီးအထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီး ဌာနမှ ခရိုင်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနသို့ ပြန်လည်အကြောင်းကြား ရမည်။

ကြာချိန်

- (က) (၁) ဧကအောက် - (၄၀) ရက်
- (ခ) (၁) ဧက မှ (၅)ဧကထိ - (၆၀) ရက်
- (ဂ) (၅) ဧကအထက် - (၈၀) ရက်

ခြင်းချက်။ ပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင်းကင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၏ သဘောထား၊ စာရွက်စာတမ်းစုံလင်မှုရှိမှသာ ဖော်ပြပါသတ်မှတ်ရက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ကန့်ကွက်မှု၊ အရှုပ်အရှင်းရှိခြင်း၊ ဌာနများ၏ သဘောထား၊ အထောက်အထား ပြည့်စုံမှုမရှိပါက ပြန်လည်စိစစ်ချိန် ထပ်မံကြာမြင့်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂) အခွန်လွတ်သာသနာမြေဂရန် လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များ

အခွန်လွတ်သာသနာမြေများ လျှောက်ထားမှုကို ယခင်က အရေးပိုင်ထံ လျှောက်ထားရသော်လည်း ယခုအခါ မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ လိပ်မူလျှောက်ထားရပါမည်။

၁။ မည်သည့်ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းကမဆို အခွန်လွတ်သာသနာမြေအဖြစ် သတ်မှတ်သော ကျောင်းကန်၊ ဘုရားပုထိုး၊ ဥပုသ်ဇရပ် စသည်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ကိုးကွယ်လိုကြောင်း လျှောက်ထားလာသောအခါ အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည် -

- (က) လျှောက်ထားသူသည် ဂေါပကအဖွဲ့ သို့မဟုတ် သာသနာရေးအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ကျောင်းထိုင် ဘုန်းတော်ကြီးမှ လျှောက်ထားရပါမည်။
- (ခ) ယင်းလျှောက်လွှာပေါ်တွင် ကျပ် ၅၀ပြားတန် ရုံးအခွန်တော်တံဆိပ်ခေါင်းကပ်ရပါမည်။
- (ဂ) ဆောက်လုပ်ပြီး သို့မဟုတ် ဆောက်လုပ်မည့် ကျောင်း၊ ဇရပ်များ၏ ပုံစံများကို ရှေ့မြင်(၁)ပုံ ၊ ဘေးမြင်(၁)ပုံစီ ပူးတွဲပါရှိရ ပါမည်။
- (ဃ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနမှ ရေးဆွဲပေးသော သက်သေခံ မြေပုံ (၂)ပုံပူးတွဲပါရှိရမည်။ ယင်းမြေပုံ(၂)ပုံ အနက်(၁)ပုံတွင်ဦးပိုင်တစ်ခုအတွက် ၂ကျပ်တန် ရုံးအခွန်တော် တံဆိပ်ခေါင်းကပ်လျက်ပါရှိရမည်။
- (င) အကယ်၍ သာသနာအဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်လိုသောမြေသည် လက်ဝယ်ထားရှိနိုင်သောမြေ သို့မဟုတ် ဘိုးဘဝိုင်မြေဖြစ်ပါက ယင်းမြေကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသူက အစိုးရအား အာလယပြတ်စွန့်လွှတ်ကြောင်း စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ရုံးတွင် ပြုလုပ်သော စာချုပ်မိတ္တူပါရှိရပါမည်။
- (စ) ဂရန်မြေဖြစ်ပါက နိုင်ငံတော်အစိုးရသို့ ပြန်လည်အပ်နှံကြောင်း အမည်ပေါက်ပုဂ္ဂိုလ်မှ အပ်နှံသည့်စာပါရှိရပါမည်။
- (ဆ) လျှောက်လွှာနှင့်ပူးတွဲပါစာရွက်စာတမ်းများကို လက်ခံရရှိသောအခါ မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင် ထည့်သွင်း၍ အမှုတွဲပြု စုဆောင်ရွက်ပြီး မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ ပေးပို့ရပါမည်။ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနထံ မြေရာဇဝင်၊ မြေအမျိုးအစား၊ ကျသင့်သည့် အခွန်တော်များကိုမှတ်ချက်ပြုရန် ပေးပို့ရမည်။

- (ဈ) လျှောက်ထားမြေအတွက် မြေခွန်အဆ(၂၀)ပေးသွင်းပြီး ငွေသွင်းချလန် ပါရှိရမည်။
- (ည) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၏ မြေရာဇဝင် ပြန်ကြားချက် ရရှိပါက ကန့်ကွက်လိုက (၁၅)ရက်အတွင်း ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။
- (ဋ) ယင်းကဲ့သို့ ကန့်ကွက်လွှာကြေညာရက် ကုန်ဆုံးသောအခါ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ နည်းဥပဒေအရ မြေပြင်သို့ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေး ဆောင်ရွက်ရပါမည်။
- (ဌ) ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု၊ မြို့နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးသံဃနာယကအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်၏ ထောက်ခံချက်များ၊
- (ဍ) မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းဒေသကြီးသာသနာရေးဦးစီးဌာန အဆင့်ဆင့်၏ထောက်ခံချက်များ၊
- (ဎ) ရပ်ကွက်/ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးပြီးစစ်ဆေးချက် အစီရင်ခံစာနှင့်အတူ ထောက်ခံချက်၊
- (ဏ) တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူကြောင်း ထောက်ခံချက်၊
- (တ) အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်)၏ ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါကခရိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး (ကော်လိတ်အရာရှိ)မှ အောက်မြန်မာပြည်မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ နည်းဥပဒေ ၅၀ နှင့် အထက်မြန်မာပြည်မြေနှင့် အခွန်နည်းဥပဒေ၅၂နှင့်အညီ အခွန်လွတ်သာသနာဂရန် ချထား ပေးရပါမည်။

မှတ်ချက်။ ။သာသနာမြေဂရန်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ၁.၀၀ ထက်မပိုပါက ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက လည်းကောင်း၊ ၁.၀၀ ထက်ဖြစ်ပါက တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကလည်းကောင်း ချထားပေး ပါသည်။

ဥပဒေဆိုင်ရာအကိုးအကားများ

- (၁) လယ်ယာမြေဥပဒေ
- (၂) မြေလွတ်မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေ
- (၃) ၁၈၇၆ ခုနှစ် အောက်မြန်မာနိုင်ငံမြေနှင့်အခွန်အက်ဥပဒေ
- (၄) ၁၈၉၈ ခုနှစ် အောက်မြန်မာနိုင်ငံမြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများအက်ဥပဒေ
- (၅) ၁၈၈၉ အထက်မြန်မာနိုင်ငံမြေနှင့်အခွန်အက်ဥပဒေ
- (၆) သစ်တောဥပဒေ
- (၇) အများပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောလုပ်ငန်းတည်ထောင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
- (၈) မြေနှင့်ပတ်သက်ဆက်နွယ်သော နည်းဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများ။

တောင်သူဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းကျောင်း(GPI)

တောင်သူဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းကျောင်း(GPI)သည် တောင်သူလယ်သမားများနှင့် အတူ လက်တွဲလျက် တောင်သူလယ်သမားများ၏ အခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို တည်ဆဲဥပဒေများ နှင့်အညီ ပူးပေါင်းဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသော အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ပြည်သူများအား ဥပဒေအသိပညာများ ပေးခြင်း (၂) ပြည်သူများအား စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာနှင့် ရုံးပိုင်းဆိုင်ရာ အတတ်ပညာများ၊ တစ်ကိုယ်ရည် စွမ်းဆောင်ရည်(Personal Skills)များ မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ (၃) ဥပဒေ၊ မူဝါဒများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ပါဝင်ပတ်သက်သူ(Strokeholders)များအား စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း(Advocacy)ပြုလုပ်ခြင်းဟူသော အဓိကလုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ကာ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး အခြေခံ တောင်သူ လယ်သမားများအပါအဝင် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ တောင်သူ လယ်သမားအကျိုးပြု လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာအဆင့် အခြေခံလူမှု အဖွဲ့အစည်းများစွာကိုလည်း စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပေးခဲ့ပြီး ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကိုလည်း မြှင့်တင် ပေးလျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၆)ရက်နေ့တွင် မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၂/ဧရာဝတီ/၀၀၈ ဖြင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်ရရှိခဲ့ပါသည်။ လူထုအကျိုးပြု လုပ်ငန်းများကို ပိုမို ကျယ်ပြန့်စွာ အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် ယခုအခါ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင် ရရှိစေရန် ကြိုးစားဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ယခုအခါ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်မြို့၊ ကင်မလင်းကျွန်းရပ်ကွက်၊ ကန်သာယာလမ်း၊ ခြံအမှတ်(၈၅၆)တွင် ရုံးခန်းဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤစာအုပ်ကို တောင်သူဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းကျောင်း(GPI)မှ အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ ဦးတင်လင်းအောင်၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ရုံးအဖွဲ့ဝင်များ၊ Paralegal များက စုပေါင်းရေးသားပြုစုခဲ့ကြ ပါသည်။

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဓိကဦးဆောင်ရေးသားပြုစုခဲ့ကြသော Paralegal များဖြစ်ကြသည့် ဦးရန်မိုး၊ နော်ဆာမူခါး၊ ဒေါ်အေးမြတ်သီတာတို့အပါအဝင် ရုံးအဖွဲ့ဝင်များကြသည့် ဒေါ်ပန်းအိသဇင် (Program Manager)၊ ဦးနေရှိုင်းလင်း(Field Officer)တို့အား တောင်သူဖွံ့ဖြိုးရေး သင်တန်းကျောင်း(GPI)အနေဖြင့် အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြု မှတ်တမ်းတင် အပ်ပါသည်။

စာအုပ်ရေးသားထုတ်ဝေရေးအတွက် နည်းပညာနှင့် ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့ကူညီပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအားလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

တောင်သူဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းကျောင်း(GPI)

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၂၁